

A L K O H O L I Z E M

Alkoholizem je redno in prekomerno uživanje alkohola ali pa očitna znamenja alkoholne zastrupitve na osrednjem živčevju in raznih organih. Alkohol je podobno kot sladkor, hrana, ki daje energijo (kalorije), vendar ne daje niti enega od hranil, ki jih potrebuje človeško telo. Alkohol, ki ga popijemo po jedi, se vsrka mnogo počasneje, kot če ga popijemo na prazen želodec. Upočasni človekovo dejavnost in slabi učinkovitost osrednjega živčevja. Zaznavanje in miselna dogajanja so počasnejša, usklajeno gibanje je vedno bolj oteženo. Hitra odzivnost ni mogoča. Zastrupitev z velikimi količinami povzroči bljuvanje, čemur sledi glavobol, pokvarjen želodec... Če dnevno popijemo kozarček ali dva alkoholne pijače, to ne ogroža zdravja. Alkohol tedaj sprošča napetost in spodbuja tek.

Poznamo dve vrsti alkoholizma:

AKUTNI ALKOHOLIZEM

se primeri vsakemu, ki zaužije preveč alkohola, ne glede na to ali sicer redno pije ali ne. Ko alkohol v telesu izgori, zastrupljenosti izginejo, lahko pa ostane "maček". Huda alkoholna zastrupljenost je smrtno nevarna.

KRONIČNI ALKOHOLIZEM

je stanje, ko je človek odvisen od alkohola in se mu ne more več odpovedati. To je prava bolezen, ki je povezana z osebnostnimi motnjami. Za človeka, nagnjenega k alkoholu, je značilna potreba, da bi premagal anksioznost (tesnoba, bojazen) in potrto, povzročata pa dobro znano napredovanje pri uživanju alkohola - od pitja zaradi družabnosti prek pitja ob vsaki priložnosti do morebitne TELESNE ODVISNOSTI.

VRSTE ALKOHOLIKOV:

Večina strokovnjakov, ki proučuje alkoholizem, razvršča naš odnos do alkohola v pet kategorij:

1. abstinenti
2. zmerni pivci
3. alkoholiki
4. alkoholiki z nepopravljivimi posledicami
5. zdravljeni alkoholiki

Abstinenti so tisti ljudje, ki nikoli ne pijejo alkohola. K zmernim pivcem štejemo tiste, ki v večini primerov vejo, kje je meja. Alkoholiki so tisti, ki so že odvisni od alkohola.

POSLEDICA ALKOHOLIZMA

1) DUŠEVNE:

a) osebne:

- čedalje bolj izgublja stik s svetom;
- vse ga zanima čedalje manj, le alkohol čedalje bolj;
- zaostaja za drugimi ljudmi;
- postaja izrazit sebičnež;

- izgublja čut odgovornosti;
- laže, da verjame sam sebi;
- otopevajo mu čustva;

b) psihiatrične (tisti s katerimi se bo ukvarjal psihiater):

- *alkoholni bledež* (prividi, skaljena zavest, trese se);

- *alkoholna halucinoza* - značilno zanjo so akustične halucinacije pri bistri zavesti. Priluhli se javljajo zvečine v obliki dialoga. Pacient sliši, kako se glasovi med seboj pogovarjajo o njem. Vsebina teh pogovorov pa je za pacienta vse prej kot prijetna. Glasovi obravnavajo razne pacientove napake, ga obkladajo z uničujočimi priimki in se posvetujejo, kakšen konec bi mu napravili. Malokdaj se med glasovi najde tudi takšen, ki pacienta zagovarja. Tem glasovom je ustrezen tudi afekt, ki pacienta navadno obvladuje, namreč hud strah. Skuša zbežati, se mogoče zabarikadira in stori včasih tudi kakšno agresivno dejanje. Halucinoza, se javlja po dolgotrajnem alkoholizmu.

- *alkoholna ljubosumnostna blodnjavost*- ljubosumnost je pri kroničnih alkoholikih dokaj pogosta, ponavadi ker jim opeša potencia. Blodnje, ki vsebujejo neredkoma marsikaj absurdnega, so lahko vzrok hudih agresivnih dejanj paranoidnega alkoholika proti svoji ženi in celo uboja.

- *psihozo Korsakova* (motnje spomina, izmišljotine, izguba sposobnosti, da bi se zavedal kdo in kaj je, v katerem času)- je pravzaprav organska demenca (norost, bebavost) alkoholne geneze. Prognoza tega obolenja je na splošno slaba; traja mesece dolgo, da se motnje poležejo, zaostane pa navadno vsaj blažja alkoholna demenca.

- *samomorilnost*- to je treba še posebej omeniti. Samomorilnost alkoholikov je po vseh statistikah bistveno višja, kot je poprečni koeficient suicida (samomor) med prebivalstvom. Odstotek alkoholikov med osebami, ki so naredile samomor, seže po nekaterih statistikah tudi prek 30 in je tako tudi v Sloveniji.

ALKOHOL IN MLADINA

Pretirano popivanje pri mladih je samo zunanji izraz motenih odnosov v družini. Družinski odnosi so še posebej slabi tam, kjer gre za mladoletno prestopništvo. Francozi navajajo, da izhaja do 75 odstotkov mladih prestopnikov iz družin alkoholikov.

Strokovnjaki iz naših vzgojnih zavodov poročajo, da ima skoraj 70 odstotkov njihovih oskrbovancev enega ali pa oba roditelja alkoholika. Ti mladoletniki, ki se zaradi čustvene razvrzanosti niso mogli učiti, ki si niso pridobili delovnih navad, in so se zaradi zdolgočasnosti navadili na pohajanje, se ponavadi zelo zgodaj srečajo z alkoholom. To pomeni, da zgodaj spoznajo, da je mogoče stisko, praznoto, žalost in drugo pregnati z alkoholno omamo. In ker z nobeno omamo nihče ničesar ne reši, temveč se težave samo prelagajo, je prizadeti in na omamo že navajeni mladenič tako rekoč prisiljen svojo stisko ponovno presegati z alkoholom. Pogosto opijanje pa ni več pogoj za nastanek alkoholizma, temveč je zanesljivo znamenje, da je tak človek že alkoholik, čeprav šele v začetnem obdobju.

Vdajanje alkoholni omami onemogoča normalno zorenje mladega človeka, ki si zaradi tega ne pridobi dovolj znanja in izkušenj za življenje. Le to postaja zanj čedalje bolj težavno tudi zaradi posledic alkoholizma. Pri zdravljenju, gre predvsem za prevzgojo alkoholične osebnosti. Mladega alkoholika pa je treba šele vzgojiti, saj ni nikoli imel delovnih navad in se ni nikoli v redu obnašal. Zaradi vsega tega opažajo, da mladim alkoholikom komaj moremo pomagati.

Na Srednji ekonomski šoli v Mariboru je bila leta 1995 izvedena anketa o tem koliko se dijaki srečujejo z alkoholom. Anketiranih je bilo 60 dijakov.

Kategorija	f / število dijakov /	f % / procenti /
ne uživam	12	20
ob priložnostih	31	51.7
ob koncu tedna	14	23.3
skoraj vsak dan	3	5
skupaj	60	100

Največ dijakov uživa alkohol ob raznih priložnostih, in sicer 31 dijakov (51.7%), nekaj je tudi takšnih, ki uživajo alkohol samo ob koncu tedna (23.3%). 12 oz. 20% jih nikoli ne uživa alkohola. Trije dijaki pa uživajo alkohol skoraj vsak dan.

Brez alkohola ni mogel zaplesati

Pred nekaj leti so v veliki terapevtski skupini zdravili 25 letnega alkoholika. Starši so umrli zaradi alkoholizma. Osem starejših bratov in sester se ni hotelo več brigati zanj, predvsem zato ne, ker so bili vsi več ali manj alkoholiki, v različnih fazah odvisnosti. Ob strani mu je stala njegova 16 letna sestra, ki je obiskovala 2. letnik gimnazije. Kljub vsem prizadevanjem niso dosegli, da bi se bistveno spremenil, se sprostil in postal zadovoljen in srečen. Ravno obratno: po treh mesecih bolnišničnega zdravljenja so ga nesproščene in tesnobe odpustili in ga skupaj s sestro usmerili v njegov klub zdravljenih alkoholikov. Dekleta seveda ni imel. Čez nekaj mesecev so ga pripeljali člani njegovega kluba. Bil je spet povsem zapit. Ko se je streznil in si malo opomogel, so analizirali vzroke za njegovo recidivo (povrnitev bolezni, ponovitev kaznivega dejanja.) Razložil jim je kaj se je zgodilo. Ob prostem času, je taval okrog, sam, brez pravega cilja. Zašel je v ljubljanski Nebotičnik, ko je bil ples. Ker še nikoli v življenju ni plesal trezen, tudi sedaj ni zbral toliko poguma, da bi dekle zaprosil za ples. Šel je za točilno mizo, da bi se opogumil. Ko je zvrnil nekaj kozarčkov, ga je potegnilo. Pil je do globoke pijanosti. Drugi dan se je prebudil v zaporu, kamor so ga odpeljali, da bi se streznil.

Približevala se je sobota, ko je bila njegova skupina na vrsti za plesno terapijo. Vedeli so, da še nikoli ni plesal trezen in da se mora tega šele naučiti, spoznati, da zmore tudi to. Najprej se je obotavljal, potem pa se je jezno uprl in rekel, da gre raje za sedem let na prisilno delo, kot pa trezen na plesišče. Vsi njegovi bratje in sestre so odklonili pomoč, mlajša sestra je spričo bratove usode čustveno razvrana in nesrečna pustila gimnazijo, on pa povsem zapit in osamljen čaka na odrešilno smrt.

Kdor ne more uresničiti potrebe, nuje po ljubezni, ki je ena najvažnejših človekovih potreb, se bliža samomoru...

Pogosto se niti ne zavedamo, kako velik je problem alkoholizma pri nas. Mnogi strokovnjaki predvidevajo, da je v Sloveniji med 35 in 80 tisoč kroničnih alkoholikov. Alkoholizem je ena najbolj razširjenih oblik bolezni odvisnosti (toksikomanije).

Zaradi dolgotrajne tradicije pitja in družbenega sprejemanja alkohola je malo verjetno, da bo prišlo do resnih poskusov, da bi alkohol postal nezakonita pijača, ali da se zmanjša možnost pristopa do njega.

Literatura:

- Dr. Janez Rugelj: DOLGA POT
- Lev Milčinski: PSIHIATRIJA